

Proč Česká republika potřebuje novou strategii pro vzdělávání?

Česká společnost se v posledních deseti letech výrazně proměnila. Změnil se styl života, rodina, způsob uvažování dospělých i dětí, poznamenala nás ekonomická krize a její dopady v podobě obavy o budoucnost a zaměstnání. To vše má významný dopad na to, jak rodiče, děti a mladí lidé přistupují ke vzdělávání a školství. Je nejvyšší čas se nad touto změnou zamyslet a formulovat jasnou a zřetelnou vizi toho, jak má český vzdělávací systém, pokud se má s těmito změnami vypořádat, vypadat v horizontu nejméně jedné generace a jaký význam má mít pro kvalitu života, demokracii a konkurenceschopnost České republiky. Právě tak naléhavé je začít co nejdříve diskutovat o tom, jak tuto vizi uskutečnit.

Náš vzdělávací systém má mnoho **silných stránek**. Má ale také svá slabá místa, na kterých se odborníci a veřejnost v zásadě shodují už mnoho let. Mezi ně patří především **nestabilita vládnutí**, omezená funkčním obdobím vlády a sněmovny (a s tím související slabá politická podpora pro nutné reformní kroky) a **nejasné rozdělení rolí** mezi státem, kraji a obcemi. Z toho je zřejmé, že vedle vize je nutné český vzdělávací systém vybavit především fungujícím **strategickým řízením**.

Připravovaná strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 by tedy měla být především základním a závazným **vodítkem** pro stát, kraje, a obce v tom, jak **řídít vzdělávací systém**, nikoli co a jakým způsobem vyučovat; proto se také nebude v první řadě soustředit na změnu rámcových vzdělávacích programů nebo na konkrétní definici vzdělávacích standardů. Strategie ale posílí důraz na to, co se děti a mladí lidé nemohou (vedle rodiny) naučit jinde než ve **škole** – tedy nejen na znalosti a dovednosti, ale i na občanské a společenské **postoje**. Vzdělávání ve škole je nicméně pro člověka prvním, nejvýznamnějším a nejtěsnějším kontaktem s veřejnými institucemi a státem obecně. Proto musí být škola místem, která bude mladé lidi nejen vzdělávat, ale i **formovat k sebedůvěře a důvěře v ostatní lidi, instituce a demokratickou společnost**.

Ani v České republice už neprobíhá vzdělávání **pouze** ve škole. Doba, kdy škola bývala hlavním zdrojem vědění a porozumění světu je nenávratně pryč a mladí lidé často sami přiznávají, že škola je pro ně hlavně místem, kde se setkávají se svými vrstevníky a že víc času než ve škole stráví na internetu a u televize. Velká část žáků současných škol bude pracovat v povoláních, která dnes ještě neexistují a i dospělí si začínají uvědomovat, že mnoho z toho, co v praktickém životě opravdu potřebují a využívají, se nenaučili ve škole. To všechno jsou trendy, které se zrychlují a na které musíme v zájmu budoucnosti našich dětí reagovat.

Proto jsme přesvědčeni, že máme směřovat k takovému vzdělávacímu systému, ve kterém:

- **vzdělání je hodnotou samo o sobě,**
- **vzdělávání se nachází v popředí veřejného i soukromého zájmu,**
- **kvalitní vzdělávání je přístupné pro každého, funguje efektivně, spravedlivě a dává všem stejnou šanci,**

- **žáci a studenti vědí, co se od nich na každé úrovni vzdělávání očekává a co mohou oni očekávat od něj,**
- **žáci a studenti se rádi učí a jsou motivováni pro celoživotní vzdělávání, učitelé provázejí žáky a studenty vzdělávacím procesem, pomáhají jim dosahovat maxima jejich možností a spolu s nimi se rozvíjejí.**

Této vize chceme **dosáhnout** následováním několika **strategických směrů**, které jsou detailněji popsány v podkladovém dokumentu pro veřejnou debatu a o nichž také chceme v následujících několika měsících vést diskuzi. Prostřednictvím připravované strategie tedy chceme především **posílit relevanci a prestiž školy a školního vzdělávání, odstranit slabá místa vzdělávacího systému, formulovat ověřitelné standardy jako předpoklad zajišťování kvality, proměnit roli i připravenost učitelů jako předpokladu kvalitní výuky a zkvalitnit řízení vzdělávacího systému a posilovat jeho kapacity.**

Dokumenty, proces veřejné konzultace, kontakty a odkazy: www.vzdelavani2020.cz